

Gittin Sources 30

רבי עקיבא איגר מסכת גיטין דף לב עמוד א

ודע דבמה דאמרי' מ"ד לא אלים דביארנו דמיירי במבטל ע"י השליח ולא בהודעה בעלמא. לכאורה יש לדון אמאי מהני ביטול ע"י שליח הא קי"ל (במסכתין דף מ"ו) דמילי לא ממסרן לשליח ולכמה פוסקים קי"ל דאפילו אומר אמרו פסול. ולכאורה נראה דעיקר הפלוגתא אם אומר אמרו כשר או לא פליגי בזה דלמ"ד או"א כשר עיקר הדין דמילי ל"מ לשליח היינו דאין כח להשליח למסור כחו לאחרים מדין שליח עושה שליח אם אינו מוסר להשני מעשה אלא מילי בעלמא מש"ה בלא או"א לסופר רק שאמר לסופר כתוב דנעשה הוא שלוחו דהבעל לכתוב אין בכוחו לחזור ולמסור כח שליחותו לאחר לומר לו כתוב כיון דמוסר לו רק מילי. אבל חד שליחות אפשר ע"י מילי לעשות שליח למילי. דהיינו באומ' אמרו לסופר דהבעל עשאו לזה עצמו שליח שיאמר עבורו להסופר לכתוב. ובמה שאומר זה לסופר בשליחו דהבעל הוי כאילו הבעל עצמו אומר לסופר לכתוב דהבעל יכול לעשות שליח למילי דמילי שעושה שליח הוי כמילי דהבעל עצמו. אבל מאן דס"ל דאו"א פסול ס"ל דחד שליחות ג"כ לא נתפס על מילי בעלמא ואין כח להבעל לעשות שליח למילי בעלמא. וכיון שכן למ"ד או"א פסול היאך יכול לבטל ע"י שליח הא הוי מילי בעלמא ואינו נתפס בזה שליחות כלל. ובהכרח צ"ל דדוקא אמירה לסופר לכתוב זהו מקרי מילי כיון דהמילי לא היה גמר מעשה אלא שע"ז יכתוב הסופר אבל היכי שנגמר הכל ע"י המילי כמו ביטול הגט דע"י הביטול נגמר כל הענין זה חשיב כמעשה וראי' לדבר ממה דפליגי ר' יאשיהו ור' יונתן אם יכול להפר נדרה ע"י שליח. ותיפוק לי' דהו"ל מילי אע"כ כיון דהפרה הוא גמר הענין חשיב כמעשה.

ועי' בר"ן פ"ק דפסחים שכתב דביטול חמץ דמתורת הפקר הוא א"י לבטל ע"י שליח שהרי אם אומר לחבירו הפקר נכסי אין בכך כלום. ולא הבנתי בפשוטו על דמפשט פשיטא לי' זה להר"ן דא"י להפקיר ע"י שליח. ורציתי לומר דהטעם משום דהוי מילי. אבל הא בררנו דיכול לבטל הגט ע"י שליח וכן מהפרת נדרים מוכח דכה"ג מהני שליח. אח"ז רב מצאתי בעזה"י מזה בס' בית מאיר לאה"ע סימן ק"כ ס"ד שהביא דברי הר"ן הנ"ל והניחם בקושיא. וגם הביא דברי תשובת מהרי"ט ח"א סימן קכ"ז דא"י להקדיש ע"י שליח משום דהוי מילי. וסתר זה מדין הפרת נדרים ע"י שליח. ע"ש. ובאמת גם מסוגיין דשלח אחריה שליח נסתרים דברי מהרי"ט. וביותר שבגוף הדין דמהרי"ט לענ"ד הא סוגיא ערוכה בתמורה ד"י א' אמר רבא וכו' דשווייא שליח לאקדושי הרי להדיא דיכול להקדיש ע"י שליח (אף דמרא דשמעתא התם הוא רבא ואיהו ס"ל במסכתין דכ"ט א' דמילי לא ממסרן לשליח) ואמנם מה שראיתי בדברי הב"מ הנ"ל בתחלת דבריו שפקפק על דברי מהרי"ט הנ"ל דמפי' רש"י נראה דגרועותא דמילי הוא רק שא"י השליח הראשון למנות שליח שני תחתיו אבל חד שליח מהני במילי דהרי גט ומתנה גופא נמי אינו אלא ע"י מילי והם כותבים ונותנים עכ"ל. לענ"ד כבר כתבנו דזהו למ"ד או"א כשר אבל למ"ד או"א פסול או"א לומר דהגרועותא דמילי רק דא"י למנות שליח אחר תחתיו דהא באומר אמרו במה שאומר לסופר לכתוב אינו ממנה להסופר תחתיו והוא אינו משויהו לשליח במקומו אלא דבציווי דהבעל אומר לו לכתוב שזהו בעצמו שליחות ראשון שיעשה להסופר שליח במקומו של הבעל והסופר נתמנה לשלוחו דהבעל ע"י שליח זה. ולדבר זה עושהו הבעל שליח שבשליחות יאמר לסופר כתוב. אע"כ דא"י לעשות לכל שליח למילי (כמו שאין אנו מקבלים דברי הבעל ע"י השליח) ומה דמביא הב"מ ראי' משטר גט ומתנה עצמו במחכ"ת אינו דאף שהבעל אינו מוסר דבר להסופר, מ"מ מצוה ומשוי אותו שליח לעשות מעשה לכתוב אבל אם מצוהו לעשות מילי בעלמא י"ל דלא מהני. ואולם עדיין יש לעיין למה דס"ל למהר"ר מרדו"ש הובא בב"ש (סי' ל"ה ס"ו) דבקדושין אף בשטר אין שליח עושה שליח כיון דתליא ברצונה עדיין אין מעשה ביד השליח דהא אין ביד השליח לגמור המעשה דשמא לא תתרצה מש"ה מקרי מילי בזה יקשה דא"כ לר' יוסי דס"ל אומר אמרו פסול דבררנו דשליחות ראשון ג"כ או"א במילי א"כ שליח דקדושין היכי משכחת לה ועיין.

שיטה לא נודע למי מסכת קידושין דף מא עמוד ב

שכן רוב מעשיהן ע"י שליח. והא דלא קאמר שכל מעשיהן ע"י שליח, משום שחיטה שכשרה בזר, וכן כהן בקרבנו של עצמו. וצ"ע הא דאמרין, ונכתוב רחמנא [בתרומה] וניתו הנך וכו', ונכתוב רחמנא בקדשים וכו', אי לא כתב רחמנא אלא בתרומה או בקדשים, שליח עושה שליח מנא לו, וי"ל דהכי קאמר נכתוב רחמנא דיני שליחות ונכתוב בה שליח עושה שליח, וניתו הנך ונגמרו מינה. ומכאן יש ראי' דבתרומה וקדשים נמי שליח עושה [שליח], ולא הוו מילי, דלא ממסרן לשליח, וטעמא דמילתא דאלו גבי גט כיון דליתיה לגט בעולם הוו להו מילי, ולהכי אינן רשאין לצוות לאחרים לכתבו, אבל תרומה דדגן איתיה בעולם, ושליח תקוני הוא דמתקן ליה, בהא לא אמרינן מילי לא ממסרי לשליח, וכן בפסח דאיתיה לפסח בעולם. והא דכתיבנא לעיל דשליח לקבלה מדעת עצמו אינו עושה שליח, אף על גב דאיתיה לגט בעולם, התם ודאי איכא למתלי מילתא בקפידא, דע"י שליח זה היא רוצה להתגרש ולא ע"י קבלת אדם אחר,

ממורי נר"ו. א"נ י"ל דבתרומה ופסח כיון דמצוה היא, והאי שליח נמי שייך בתרומה דנפשיה, וכן בפסח, דאיהו נמי חייב בפסח, לא קרינן להו מילי גביה.

חדושי הרשב"א מסכת גיטין דף כט עמוד א

אמר לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו. פי' אבל אמר לשלשה תנו גט לאשתי אין צריכין ליתן דעשאן ב"ד והם יצוו לאחרים לכתוב וליתן אבל כשאמר להם כתבו הקפיד על הדבר שיכתבו הם בעצמם אינהו אין שליח לא, ופריק אביי טעמא מאי משום בזיון דבעל שדרכו לכתוב את הגט ומתבייש כשאינו כותבו שידעו הכל שאינו יודע לכתבו והילכך מימר אמרינן דמיקפד קא קפיד אבל בנתינתו של גט מאי בזיון איכא, ואף על גב דהכא נמי תנן יכתבו ויתנו דמשמע דאף הנתינה צריכה שתהיה על ידיהן, איכא למימר דלאו דוקא קתני יתנו אלא אידי דתנא יכתבו תנא נמי יתנו ואין הקפידה אלא על יכתבו, וא"נ איכא למימר דדוקא קתני ושאי הכא כשאינו כותבו חושש הוא שמא ירגיש הנותן שלא כתבו והילכך מקפיד הוא על הנתינה כעל הכתיבה, ומיהו נראה ודאי דאליבא דרבא דמפרק לה משום דמילי נינהו ומילי לא מימסרן לשליח, דיתנו לאו דוקא דהשתא לאו משום קפדתו של בעל נגעו בה אלא דינא קתני דלא מימסרן לשליח, והילכך נתינת הגט דלאו מילי נינהו אף על גב דאמר להו כתבו ותנו כיון דשלשה נינהו עשאן ב"ד ויכתבו הם ויעשו שליח ליתנו אם ירצו, ומיהו בשנים דלאו ב"ד נינהו אף על גב דלא אמר להו אלא תנו יכתבו ויתנו, וקי"ל כרבא דאמר מילי לא מימסרן לשליח ואפי' שליח מתנה דליכא בזיונא יכתבו ויתנו דמילי נינהו ולא מימסרן לשליח, ודוקא דאמר להו כתבו ותנו הוא דאמרינן דלא מימסרן לשליח כלומר כיון שהוא אמר להם לכתוב דברים אלו שנמסרו להם הם אינן יכולין למסרן לאחרים, אבל ודאי מרצון הבעלים יכולין הם למסרן דלאו אינהו מסרי להו למילי אלא כאילו הבעלים עצמן מסרום וכדאיתא לקמן בפ' התקבל (ס"ו ב') דאף ר' יוסי דאית ליה מילי לא מימסרן לשליח מודה הוא באומר אמרו. וא"ת והיכי מכשרינן באומר אמרו הא עד מפי עד הוא, תירצו בתוס' דלא חשיב עד מפי עד שהם שלוחי הבעל הם ובמקומו הם עומדין, ומיהו נראה דדוקא על פי שנים כותבין אבל ע"פ אחד לא.

קצות החושן סימן רמד ס"ק ג

ג) ויתנוהו לפלוני. והיינו שליח הולכה. ובשליח קבלה אין שליח עושה שליח וכמבואר (באה"ע) בסימן קמ"א סעיף מ"ג ע"ש ומשום דהו"ל מילי. ונסתפקתי בעושה שליח לקבלה למשוך חפץ שקנה דרך מקח וממכר או במתנה והגיע החפץ לחצירו של שליח, דכיון דחצר דגברא משום שליחות כמבואר בטור ושו"ע סימן רמ"ג (סעיף כ"ג) ובשליח קבלה אין שליח עושה שליח. והנה כתב הטור באה"ע סימן קמ"ז"ל, האשה עושה שליח לקבלה והיא מגורשת בקבלתו מיד כשיגיע הגט לידו, ובהא מספקא לן אם דינו כדין האשה לכל דבר לענין אם זרק הגט לחצירו או לתוך ארבע אמותיו שתהיה מגורשת, ומסתברא שדינו כדין האשה לכל דבר עכ"ל. ויראה שזהו ספיקו של הטור, דכיון דחצר דגברא משום שליחות ובקבלה אין שליח עושה שליח. ובב"י שם כתב ז"ל, לא ידענא מהיכן הוי ס"ד לפלוגי ביניהו ע"ש, ולפי מ"ש ניחא. וכבר כתב במשנה למלך פ"ו מהלכות גירושין (ה"א) על דברי הב"י הנזכרים שדברי הטור הוא מירושלמי פרק האומר (גיטין פ"ו ה"ב) ר' אלעזר שאל חצירו של שליח מהו שתעשה כידו. וע"ש שכתב בשם שדה יהושע בפירוש הירושלמי, מי אמרינן כיון דחצר דאשה מידה איתרבי והכל דבר אחד ה"נ בשליח שהוא כעצמה, או דלמא כיון דשליח נמי מידה איתרבי לא אמרינן ריבוי דריבוי ולא איפשטא עכ"ל. ולא אתברר האי פירושא, דהא שליחות לאו מידה איתרבי אלא מושלח ושלחה (קידושין מא, א), וגם ריבוי דריבוי אין לחלק בכך. ולפי מ"ש מדוקדק חצירו [של] שליח מהו שתעשה כידו, ומשום דבתורת שליחות אי אפשר דהו"ל מילי, אלא מהו שתעשה כידו כיון דחצר דידה משום ידה ה"ה בשליח דידה הוי חצירו כידו. וא"כ לפ"ז גם אחרי הכרעת הטור שכתב שדינו כדין האשה אינו אלא בחצר שליח דאשה, דכיון דחצר דאשה משום יד ה"נ חצר שלוחה, אבל בממונא כה"ג חצר שליח אינו קונה למקבל. אמנם נראה ראה דחצר דשליח מהני, מהא דאמרינן בפרק הספינה (ב"ב) דף פ"ה (ע"א) גבי ארבע מדות במוכרין כו', ברשות לוקח כיון שקיבל עליו מוכר קנה לוקח, ברשות הלה המופקדים אצלו לא קנה עד שיקבל או עד שישכור את מקומו. וכיון דאם קיבל עליו הנפקד זוכה לוקח ע"י חצר דנפקד, ומוכח מזה דשליחות דנפקד מימסר לחצר, דהא חצר דנפקד דקונה אינו אלא משום שליחות דנפקד זוכה חצירו ושלא ע"י הנפקד אין חצר דאחרים קונה לו, וע"ש בתוס' ד"ה הכי גרסינן. ולכן נראה דכיון דזכיה אינו משום שליחות לפי מ"ש בסימן רמ"ג (סק"ז), מש"ה שליח עושה שליח, ומהאי טעמא נמי חצר דשליח זוכה למקבל. ודוקא גבי גט הוא דמספקא לן בחצר דשליח, דגט חוב הוא ואפילו נתרצית האשה וכמ"ש הרשב"א ריש פרק (הזורק) [התקבל] (גיטין סב, ב ד"ה האומר) ע"ש, ומש"ה אי לאו דחצר דשליח דינו כדין האשה שליחות לא מימסר לחצר, אבל זכיה אינו משום שליחות. וכן מוכח דשליח עושה שליח בקבלת חפץ דרך מתנה או דרך

מקח, מהא דמעמד שלשתן איתיה ע"י שליח המקבל וכמבואר בטור ושו"ע סימן קכ"ו (סעיף כ') ע"ש, ואף על גב דמעמד שלשתן גופיה אינו אלא בתורת זכיה ושליוחות, דמהאי טעמא לא מהני מעמד שלשתן בנכרי (שם סעיף כ"ב), אלא מוכח דגבי זכיה כיון דאינו משום שליוחות כמ"ש בסימן רמ"ג שם ס"ק [ז'] מש"ה שליח עושה שליח, וגם במקח וממכר כל שנתרצה חשיב זכות ודו"ק.

ודעת המרדכי פרק התקבל (גיטין ס"י ת"כ) דשליח לקבלה נמי עושה שליח, והא דאמרינן (שם סו, ב) מילי לא ממסרי לשליח היינו היכא דגוף השליחות אינו אלא כגון באומר כתבו כיון דעדיין לא נגמר הגט לא הוי גמר מעשה, אבל כשעושה שליח על גמר מעשה לא הוי מילי ומימסר לשליח ע"ש. והא דקרי לכתובה וחתומה מילי משום דלא נגמר הגט. ואשכחן הכי ריש פרק השולח (שם לב, ב) ע"ש חוזר ומגרש או אינו חוזר ומגרש (כו'), רב נחמן אמר חוזר ומגרש בו כו', הכי השתא התם דיבור ודיבור הוא ואתי דיבור ומבטל דיבור. וע"ש בתוס' (ד"ה התם) דאם בטלו בפירוש מודה רב נחמן דבטל הגט דכל זמן שלא הגיע ליד האשה הוי דיבור ע"ש, וא"כ ה"נ בעושה שליח לקבלה דגוף הקבלה מיקרי מעשה ומימסר לשליח, אבל כתיבה וחתומה דעדיין לא הגיע ליד האשה מיקרי דיבור הו"ל מילי. ולפי זה יש מקום לחלק בין אומר כתבו לאומר חתמו, דחתומה מיקרי מעשה יותר מכתובה לפי מ"ש תוס' שם ריש פרק השולח דאחר החתומה הוי גמר מעשה ואינו יכול לבטלו ע"ש.

וניחא ליישב בזה קושית תוס' פרק התקבל דף ס"ו (ע"ב) ד"ה כתב ידן שכתבו שם ז"ל, דה"ה דהוי מצי למימר איפכא אי סבירא לן דהאי כתובו כתב הגט הא כתב ידו כשר כו' ע"ש. ולפי מ"ש לחלק בין כתיבה לחתומה איכא למימר דכתב ידן לא הוי מילי משום דהוי מעשה אבל כתיבה לא הוי מעשה. אמנם לפי המסקנא צריך לומר דגם החתומה הו"ל מילי לפי מה דאמרו כתבו כתב ידן ור' יוסי דאמר יכתבו ויתנו היינו חתומה, ושמואל מפרש טעמא דרבי יוסי משום מילי לא מימסרי לשליח. אלא דלפי ס"ד דהאי כתבו כתב הגט, מצינו לומר דחתומה הוי מעשה ומימסר לשליח וכמ"ש תוס' בפרק השולח שם דאחר החתומה חשוב גמר מעשה.

אולם נראה ראייה דשליח קבלה הו"ל מילי אף על גב דהשליחות על גמר מעשה, מהא דאמרינן בפרק כל הגט (גיטין) דף כ"ט (ע"א) בטעמא דיכתבו ויתנו לאב"י משום בזיונא ולרבא משום דהוי ליה מילי ולא מימסרי לשליח ע"ש, והרי נתינה הוי גמר מעשה ואפ"ה לא מצי משוי שליח על הנתינה דהא תני יכתבו ויתנו וא"כ הנתינה נמי לא מימסרי לשליח אף על גב דיכתבו בעצמן ואין לך גמר מעשה [גדול] מנתינה, אלא צריך לומר דכיון דלא מסר להם הגט הו"ל מילי ואינו נקרא מעשה אלא במוסר לו הגט, וא"כ ה"ה שליח לקבלה שאין בו מסירת הגט דהוי מילי אף על גב דהוא גמר מעשה. וע"ש בחידושי רשב"א ואינו מובן.

אך קשה דכיון דתני יכתבו ויתנו, מוכח דנתינה נמי כיון שלא מסר להם הגט הו"ל שליחות דנתינה נמי מילי, ובפרק התקבל דף ס"ג (ע"ב) משמע דנתינה לא הוי מילי אף על גב דלא מסר הגט, ע"ש בעא מיניה רבא מרב נחמן כתבו ותנו לשליח מהו, סלוקי סליק להו או דלמא לטירחא דידהו חייש ע"ש, והיכי מצי אמר כתבו ותנו לשליח דהא הו"ל מילי כיון דלא מסר הגט, ומשמע דאפילו לא מסר להם הגט נמי חשיב מעשה באומר על הנתינה. ואי נימא אומר אמרו כשר (ע"י ב"י אה"ע סימן ק"כ ד, ע"ב) ניחא, אבל לדעת הפוסקים (בטור ובשו"ע שם סעיף ד') באומר אמרו פסול קשיא. ומלשון רש"י שם נראה שתיקן דבר זה ע"ש ז"ל, כתבו ותנו לשליח, לשליח שלי שמניתי וכן עשו ע"כ, וכיון דכבר נעשה שליח מפי הבעל א"כ אפילו ע"י עכו"ם יכול לשלחו ליתנו לשליח שלו שעשה כבר. אלא דלשון הרמב"ם משמע דלא מיירי בשליח שעשה כבר, ע"ש פ"ט מגירושין (ה' ל"א) ז"ל, אמר לשנים כתבו וחתמו ותנו לפלוני שיוליך לאשתך או תנו לשליח שיוליך לה, אחד מהם כותב ושניהם חותמין ונותנין לשליח כו', ומדכתב סתם או תנו לשליח משמע דלא בעינן שליח שמניתי וא"כ קשיא דהו"ל מילי.

ובעיקר הדבר צריך התבוננות, דלפי מה שנראה מבואר מהא דתנן (גיטין סו, ב) הרי אלו יכתבו ויתנו, דנתינה נמי לא מימסרי לשליח, ואמאי הוי מילי דמאי שנא מוסר הגט בשליחות להולכה דלא הוי מילי ומשום מסירת הגט דהוי מעשה, וה"נ אחר שכבר נכתב ונחתם ובידם הגט הרי הוא נמי כמו שליח הולכה, ואף על גב דמעיקרא בשעה שאמר (ו) כתבו ותנו לא היה מסירת הגט השתא מיהת בשעה שעושין שליחות על הנתינה כבר הגט בעולם תו לא הוי מילי וצ"ע. שוב ראיתי בספר גט פשוט סימן ק"כ (אות כ"ג) שנסתפק בזה באומר לשנים תנו גט או לשלשה כתבו וחתמו ותנו גט, וכתבו וחתמו הם כמו שאמר הבעל אך לענין הנתינה עשו שליח, מי נימא לענין הנתינה יכולין לעשות שליח כשליח גט דעלמא דיכול לעשות שליח, או דלמא בשליח הולכה דעלמא כיון דמתחלה הבעל מסר לו גט בידו יכול לעשות שליח, אבל הכא דלא מסר להם דבר אלא מילי ואמר להם כתבו ותנו, אף על גב דכתבו וחתמו הן, גם לענין הנתינה אין יכולין לעשות שליח כיון דמעיקרא הו"ל מילי. ולשיטת דמתניתין (שם) יראה למידק דגם לענין נתינה בכה"ג הוי מילי, דכיון דבין בדברי ר' מאיר בין בדברי ר' יוסי איכפל תנא וקאמר הרי אלו יכתבו ויתנו. וע"ש שהביא נמי ראייה מדברי רש"י פרק התקבל הנזכרים שכתב תנו לשליח שמינית, ות"ל כוונתי לדברי הגדול. וכתב שם עוד ז"ל, והרציתי הספק הזה לפני מרן הרב המובהק מוה"ר משה גלאנטי ואנהיר לעיינין כי יש ללמוד דבר זה מתוך דברי התוס' בפרק כל הגט דף כ"ט (ע"א ד"ה משום בזיון דבעל) שכתבו שם, משום בזיון דבעל, פירש בקונטרס שעליו לכתוב הגט ואינו רוצה שידעו בו רבים שאינו יודע לכתוב, והא דקאמר יכתבו ויתנו, אגב יכתבו נקט יתנו, א"נ ע"י שיאמרו לאחר ליתן ירגיש בדבר

שהבעל לא כתבו ומקפיד גם על הנתינה עכ"ל, וא"כ לפי תירוצא קמא יתנו לאו דוקא ויכולים לעשות שליח, ואפילו לפי תירוץ שני דיתנו דוקא לטעמיה דבזיון אבל לפי טעמא דמילי לא חיישינן בנתינה עכ"ל.

ולדידי משמע מדברי תוס' דנתינה ודאי הו"ל מילי, מדלא הקשו מהא דקאמר יכתבו ויתנו אלא לפי מה שפירש רש"י בטעמא דבזיון דירגישו שהבעל אינו יכול לכתוב הוא דקשיא להו מנתינה, ומשמע דלרבא דאמר משום מילי לא מימסרי לשליח ניחא הא דתנן יכתבו ויתנו. ולכן נראה לפי מ"ש בתוס' רי"ד פרק האיש מקדש (קידושין מא, א ד"ה אשכחן) בעושה שליח להולכה לקדש בכסף אין שליח עושה שליח ואפילו מסר לו הכסף, דלא דמי לגט שהגט הוא דבר המגרש שאם נאבד הגט אין כח לשליח לגרשה, אבל כסף קידושין שמסר לו אם נאבד יכול לקדש משלו ונמצא דעיקר השליחות מילי והלכך לא מימסר לשליח וע"ש, וכ"כ בשלטי גבורים ריש פרק האיש מקדש (טז, ב בדפי הרי"ף אות א') לחלק בקידושין בין קידושי כסף דאין שליח עושה שליח ובין קידושי שטר כיון דהוא דבר המקדש שליח עושה שליח ע"ש, ועיין באה"ע סימן ל"ה בבית שמואל שם (סקט"ו), ומש"ה היכא דהבעל מוסר הגט ביד שליח להולכה דהוא דבר המגרש שליח עושה שליח, אבל באומר כתבו ותנו דאם נאבד הגט אפילו אחר חתימה יכולין לכתוב גט אחר דלא נגמר שליחות עד אחר שיגיע לידה, וא"כ אפילו אחר כתיבה וחתימה עדיין מילי נינהו, וא"כ בשעה שאמר הבעל כתבו ותנו לא מסר להם אלא מילי וכמו בקידושי כסף, מש"ה צריך שיכתבו ויתנו ואפילו הנתינה לא מימסר לשליח ודו"ק.

ובזה יראה הא דכתב רש"י פרק התקבל גבי כתבו ותנו לשליח דהיינו לשליח שמינתי, והרמב"ם דסתם משמע דלא בעי שליח שמינתי וכמ"ש לעיל, והיינו משום דרש"י לטעמיה דמפרש ספיקא דאיבעיא כתבו ותנו לשליח, וכן עשו ואבד בדרך, מי אמרינן עשו כל שליחותם ונסתלקו, או דלמא האי נמי עד שיבא גט לידה ותתגרש עשאן שליח לכתוב ע"ש, והרמב"ם (פ"ב מגירושין ה"ט) לטעמיה דמפרש ספיקא דכתבו ותנו לשליח לענין אם נמצא הגט בטל או פסול, וכתב הב"י (אה"ע) סימן קכ"ב דלדעת הרמב"ם לא הוי ספיקא אלא בנמצא הגט פסול, אבל אם נאבד אחר שהגיע ליד השליח ודאי לא מצי כתבי גט אחר וכבר עשו שליחותן. ומש"ה רש"י לשיטתו דספיקא הוי אם יכולין לכתוב גט אחר אם נאבד ביד השליח, וא"כ היכי מימסר לשליח כלל דהא הו"ל מילי כיון שהגט אינו דבר המגרש כיון שיכולין לכתוב גט אחר והו"ל כמו קידושי כסף וכמ"ש, אבל הרמב"ם לשיטתו דאיבעיא אינו אלא בנמצא הגט פסול אבל אם כתבו וחתימו הגט בכשרות ומסרו לשליח שוב אין יכולין לכתוב גט אחר כיון שכבר עשו שליחותן, וא"כ בשעה שמסרו לשליח אותו הגט הוא המגרש והו"ל מעשה לדידהו ובאין כאחת המעשה והשליחות, אבל במתניתין דאומר כתבו ותנו אפילו אחר שמסרו לשליח הולכה נמי אכתי הו"ל מילי דכל זמן שלא הגיע ליד האשה יכולין לכתוב גט אחר, וא"כ גם הנתינה ליד שליח הולכה הו"ל מילי עד שיגיע הגט ליד האשה, ומש"ה צריכין הן עצמם שיכתבו ויתנו והוא דבר המתקבל ודו"ק:

רמב"ם הלכות גירושין פרק ב הלכה ה

וצריך שיאמר הבעל עצמו לסופר כתוב ולעדים חתומו, הרי שאמרו לו בית דין או שנים נכתוב גט לאשתך ואמר להם כתובו אם כתבו הן עצמן וחתמו בו הרי זה כשר, אבל אם אמרו הם לסופר וכתב ולעדים וחתמו אף על פי שחזרו ונתנוהו לבעל וחזר ונתן גט זה לאשתו בפני עדים הרי זה בטל, שהרי כתבו מי שלא אמר לו הבעל לכתבו.

רמב"ם הלכות זכיה ומתנה פרק ד הלכה י

המתנה כגט שאין אדם יכול למסור ה * דברים לשליח, כיצד אמר לשלשה אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה ויתנוהו לפלוני אין זה כלום, ואם אמרו לאותן העדים וכתבו ונתנו למקבל לא קנה, וכן אם אמר לשנים כתבו וחתמו בשטר מתנה ונתנוהו לפלוני אין יכולין לומר לסופר לכתוב אלא הן עצמן כותבין כמו בגט.